

Jaarplanning

Natuurwerkgroep De Kerkuil vzw 2018

jaarplanning 2017
goedgekeurd door de Algemene Vergadering
van 20 juni 2016

DOELSTELLINGEN	P4
SD-1: Agrarische natuur	P4
<i>OD-1.1 Akkervogels</i>	P5
<i>OD-1.2 Bruine kiekendieven</i>	P7
<i>OD-1.3 Grauwe kiekendieven</i>	P10
<i>OD-1.4 Kerkuilen</i>	P12
<i>OD-1.5 Steenuilen</i>	P15
<i>OD-1.6 Weidevogels</i>	P19
<i>OD-1.7 Torenavalken</i>	P21
<i>OD-1.8 Zwaluwen (boerenzwaluw, huiszwaluw en oeverzwaluw)</i>	P23
<i>OD-1.9 Gierzwaluwen</i>	P26
<i>OD-1.10 IJsvogels</i>	P28
SD-2: Sensibilisatie en draagvlakverbreding	
inzake agrarische natuur	P29
<i>OD-2.1 Tijdschrift</i>	P30
<i>OD-2.2 Website</i>	P30
<i>OD-2.3 Publicatie projectresultaten</i>	P30
<i>OD-2.4 Publicatie versterking agrarische natuur</i>	P30
<i>OD-2.5 Sensibilisatie in scholen</i>	P30
<i>OD-2.6 Adviesverlening aan partners</i>	P30
SD-3: Netwerkversterking	P31
<i>OD-3.1 Groei ledenaantal</i>	P32
<i>OD-3.2 Plaatselijk nieuws</i>	P32
<i>OD-3.3 Deelname events partners</i>	P32
<i>OD-3.4 Deelname milieurahan</i>	P32
<i>OD-3.5 Vertegenwoordiging op sociale media</i>	P32
<i>OD-3.6 Sociale contacten</i>	P32
<i>OD-3.7 Eigen activiteiten</i>	P33
<i>OD-3.8 Mailing</i>	P33
<i>OD-3.9 Werving medewerkers</i>	P33
SD-4: Permanente vorming voor medewerkers	P34
<i>OD-4.1 Praktijkvorming</i>	P35
<i>OD-4.2 Cursus of lezingen</i>	P35
<i>OD-4.1 Leermoment</i>	P35
<i>OD-4.1 Publicatie</i>	P35
<i>OD-4.1 Persoonlijke vorming</i>	P35
Kruistabel	P36

DOELSTELLINGEN

SD-1: Agrarische natuur

Natuurwerkgroep De Kerkuil wil een agrarische natuurvereniging zijn met een projectmatige werking, gericht op typische soorten uit het agrarische gebied. Hierbij staan samenwerkingsverbanden met de bewoners van het buitengebied voorop met bijzondere aandacht voor de actieve landbouwers. Dit alles wordt gerealiseerd via een degelijk gestructureerde organisatie alsook via een duurzame opvolging van de projecten.

OD-1.1 Akkervogels

Op het plateau van Izenberge beoogt Natuurwerkgroep De Kerkuil een populatie te bereiken van 50 territoria geelgorzen en een winterpopulatie van 250 geelgorzen. Daarnaast wordt gestreefd naar de herkolonisatie van de grauwe gorzen in De Moeren (Veurne) vanuit de Franse Moeren met een populatie in 10 territoria. Om dit na te gaan wordt de populatie tijdens het voorjaar telkens gemonitord en via de opvolging van wintervoedselmaatregelen geteld tijdens de wintermaanden.

Indicator: winterpopulatie 250 geelgorzen, zomerpopulatie 50 territoria geelgorzen, zomerpopulatie van 10 territoria grauwe gorzen.

Actie 1.1.1 Monitoring populatie geelgorzen op het plateau van Izenberge

Jaarlijks inventariseren medewerkers van NWG De Kerkuil de populatie geelgorzen op het plateau van Izenberge tijdens de maanden april-juli. Deze populatie concentreert zich momenteel rond de deelgemeenten Beveren-aan-de IJzer en Leisele (Alveringem). Ook enkele grauwe gorzen komen sporadisch voor op het grondgebied van deze gemeenten. Hierbij doorkruist de vrijwilliger het inventarisatiegebied op zoek naar zingende geelgorsmannetjes en roepende soortgenoten. Deze vogel is gehecht aan struikjes ('plukjes') en hagen in het landbouwgebied en kreeg de laatste 25 jaar enorme klappen. De grauwe gors is quasi verdwenen in het werkingsgebied en kent wel nog een kleine populatie net over de Franse grens. Ook deze soort is een typische landbouwsoort en heeft een voorkeur voor (grootschalige) graanvelden en erwtenvelden. Op eenzelfde manier gaat de vrijwilliger actief op zoek naar zingende mannetjes, die een indicatie geven van een territorium van deze vogel. Deze zomereinventarisaties worden in het kader van de uitvoering van het soortbeschermingsplan "Geelgors" van de provincie West-Vlaanderen georganiseerd.

Actie 1.1.2 Inventarisatie populatie grauwe gorzen in Franse Moeren

Zoals in de vorige actie reeds omschreven, is er nog een kleine populatie grauwe gorzen aanwezig net over de Franse grens, onder meer in de Franse Moeren. Vrijwilligers gaan op zoek naar zingende mannetjes in het gebied. Deze geven een indicatie van een territorium van deze vogel. Door deze populatie in kaart te brengen, worden de kansen tot herkolonisatie in het Belgische gedeelte van De Moeren beter ingeschat. In dit gebied is immers een gelijkaardige biotoop van grootschalige graanvelden aanwezig, die in principe in aanmerking komt voor deze populatie.

Actie 1.1.3 Opvolging graanpercelen/graanranden tijdens de winter

Wintervoeding is voor de populatie geelgors en grauwe gors van cruciaal belang om te overleven. Via beheerovereenkomsten van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) worden er contracten met landbouwers afgesloten om zomergranen op (delen van) percelen in te zaaien maar niet te oogsten, om op die manier te voorzien in wintervoedsel voor deze akkervogels. Naast deze graanpercelen vervullen ook percelen met een groenbemester een belangrijke rol: Japanse haver kan na de teelt van bijvoorbeeld gerst worden ingezaaid als groenbemester en in de maand november en

december bloeien en zaad vormen (mits geen al te strenge vorst). Hierdoor komen er zaden vrij die een aanvullende wintervoeding bieden bovenop de graanpercelen en -randen. Het Regionaal Landschap IJzer & Polder (RLIJ&P) steunt de landbouwers financieel via de aankoop van zaadgoed van deze Japanse Haver.

Op sommige locaties gaan vrijwilligers graan strooien onder hagen om de doelsoorten bij te voeden. Hierbij wordt zowel geelgors, grauwe gors als ringmus geholpen om de winter door te komen.

Om het succes van deze maatregelen op te volgen worden jaarlijks in de maanden december-februari tweewekelijkse tellingen uitgevoerd door medewerkers om de winterpopulatie te kunnen inschatten. Deze wintertellingen worden in het kader van de uitvoering van het soortbeschermingsplan Geelgors van de provincie West-Vlaanderen simultaan georganiseerd.

Actie 1.1.4 Samenwerking met bedrijfsplanner VLM en projectmedewerker landschap, natuur en biodiversiteit RLIJ&P

Percelen die interessant zijn voor de aanleg van graanpercelen en -randen worden aan de bedrijfsplanner van de VLM doorgegeven. Deze percelen moeten immers aan een aantal randvoorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor deze wintervoeding. De belangrijkste voorwaarde is dat er rond het perceel voldoende dekking is voorzien in de vorm van (doornige) hagen en struiken en/of bomen.

Ook voor percelen met Japanse Haver als groenbemester worden interessante percelen doorgegeven aan de projectmedewerker landschap, natuur en biodiversiteit van het Regionaal Landschap IJzer & Polder.

Zowel de bedrijfsplanner VLM als de projectmedewerker RLIJ&P nemen vervolgens contact op met de landbouwer met het oog op een contract voor een beheerovereenkomst vogelvoedselgewas of een overeenkomst omtrent de inzaai van Japanse Haver.

Actie 1.1.5 Samenwerking met de bewoners van het buitengebied met bijzondere aandacht voor de actieve landbouwers

Goede contacten met de landbouwers en bewoners van het buitengebied worden onderhouden en dit zowel op het moment van inventarisaties (een gewone babbel met de boer wanneer je met de verrekijker in de hand het gebied doorkruist) als op de zoektocht naar mooie, kleine percelen die in aanmerking kunnen komen voor de zo broodnodige wintervoeding.

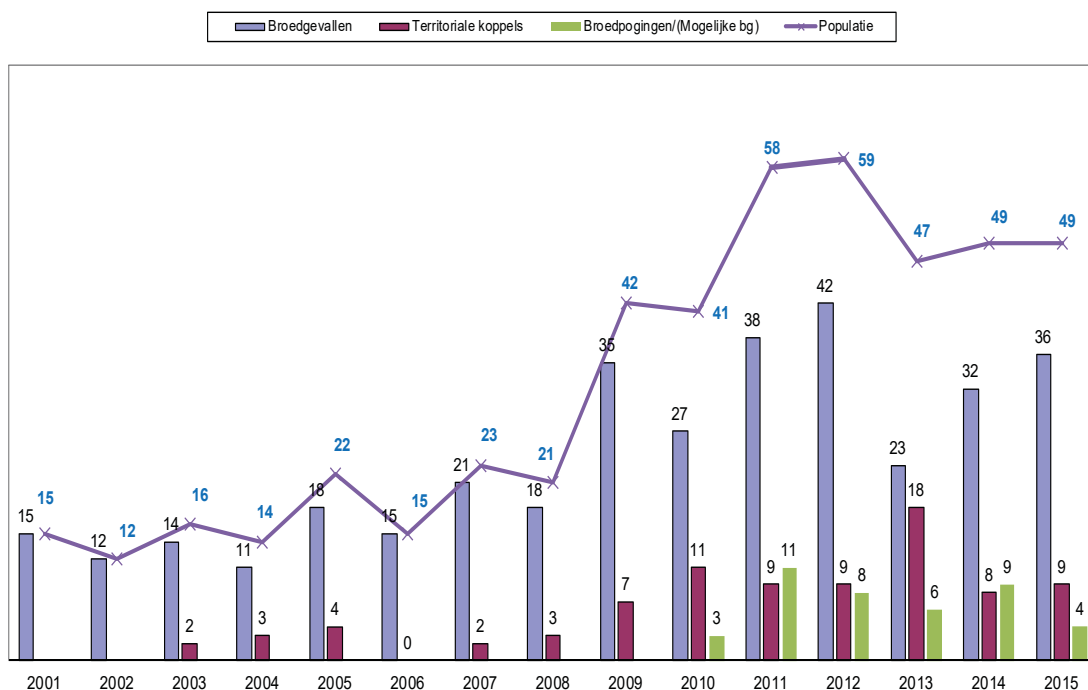

OD-1.2: Bruine kiekendieven

Natuurwerkgroep De Kerkuil streeft naar een stabiele populatie van 70 koppels bruine kiekendieven in het werkingsgebied. Dit wordt gerealiseerd door een gestructureerde opvolging van de populatie gekoppeld aan een actieve nestbescherming en deelname aan wetenschappelijk onderzoek omtrent de soort.

Indicator: 70 koppels bruine kiekendieven

Zekere broedgevallen, territoriale koppels en broedpogingen
bruine kiekendief IJzer en Polder 2001- 2015

Actie 1.2.1 Opsporen en opvolgen van broedgevallen

Vrijwilligers van het project bruine kiekendieven inventariseren jaarlijks de verschillende territoria van bruine kiekendieven in het werkingsgebied. Aangezien de bruine kiekendief een soort is van het open poldergebied, beperkt de zoektocht naar paren zich tot de polders.

Deze actie verloopt in een viertal fases. De eerste fase is het los detecteren van paartjes bruine kiekendief in geschikt gebied: kiekendieven die in koppel aanwezig zijn rond een perceel, vogels die reeds baltsen of misschien al overgaan tot nestbouw. In een tweede fase wordt bevestiging gezocht van deze vermoedelijke broedgevallen. Vervolgens worden in een derde fase de nesten actief beschermd en worden de jongen geringd en gemerkt. De laatste fase is het nagaan van het nestsucces: hebben alle vogels met succes het nest verlaten? Deze opvolging is zeer intensief en betekent voor de kiekendievenmedewerkers een periode van drie maanden intens opvolgen.

Actie 1.2.2 Opsporen en opvolgen van broedgevallen in de Franse Moeren

Dezelfde actie wordt eveneens beoogd in het Franse gedeelte van De Moeren (Les Moères). Twee derden van het poldergebied De Moeren is immers gelegen op Frans grondgebied. Hierbij wordt contact gelegd, met het oog op grensoverschrijdende samenwerking, met de actieve medewerkers van GON (Groupe Ornithologique et naturaliste de Nord: <http://gon.fr/gon>) in het gebied om te komen tot een gecoördineerde samenwerking.

Actie 1.2.3 Actieve nestbescherming van de broedgevallen

Bruine kiekendieven broeden in het riet maar ook in grasland en graanvelden. In rietvelden is een actieve nestbescherming niet vereist. Het enige gevaar dat de nesten in rietland lopen is natuurlijke predatie door vos, steenmarter en bunzing wanneer het rietland droogvalt en toegankelijk wordt voor deze predatoren. Bij grasland en graanvelden is dit anders. Het nest loopt bij maaigrasland en hooiland gevaar door maaiwerkzaamheden. Bij het maaigrasland is dit in de fase waarin de bruine kiekendieven eieren hebben en dit reeds vanaf eind april en zo verder in de maand mei. Om de nesten te beschermen in maaigrasland, sporen vrijwilligers de nesten op en maken afspraken met de landbouwer om het nest af te palen (10 op 10 m) met bamboestokken om de landbouwer toe te laten rond het nest te maaien. De landbouwer krijgt hiervoor een vergoeding (50 EUR). Sinds 2015 wordt deze vergoeding betaald door ANB via de soortbescherming voor bruine kiekendief, grauwe kiekendief, kwartelkoning of velduil. Voordien werd deze vergoeding rechtstreeks door NWG De Kerkuil uitbetaald aan de landbouwer met terugbetaling door het Regionaal Landschap IJzer & Polder. Ook bij graanvelden is een actieve nestbescherming nodig wanneer de jonge bruine kiekendieven nog niet vlieg vlug zijn op het moment van het pikdorsen (maaidorsen). Ook hier worden de nesten afgepaald door middel van bamboestokken en afspraken gemaakt met de landbouwer/loonwerker. De landbouwer ontvangt hiervoor eenzelfde vergoeding als bij grasland.

Actie 1.2.4 Vleugelmerken en ringen pulli (en adulten) bruine kiekendieven

De jonge bruine kiekendieven in graanvelden worden bijna allemaal geringd en dit door een erkend ringer van het KBIN (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen: <http://odnature.naturalsciences.be/bebirds/nl>). Bovendien worden deze jongen voorzien van unieke vleugelmerken waardoor zij tijdens het verder verloop van het leven individueel opvolgbaar zijn. Dit merken gebeurt ook door een ringer en dit in het kader van een monitoring en ecologisch onderzoek naar de bruine kiekendief in Vlaanderen en Zeeland georganiseerd door het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek). De Kerkuil heeft interesse om projecten vanuit het INBO, met oog op het zenderen van bruine kiekendieven, te ondersteunen. (<https://www.inbo.be/nl/onderzoeksproject/ecologisch-onderzoek-het-kader-van-duurzame-instandhouding-van-langlevende-en>)

Actie 1.2.5 Samenwerking met actieve landbouwers

Aangezien in het werkingsgebied van NWG De Kerkuil een groot gedeelte van de populatie broedt in cultuurland (grasland en graanvelden) is een goede samenwer-

king met de landbouwers een cruciale factor voor het welslagen van het project. De landbouwer wordt door medewerkers van het project verwittigd omtrent de aanwezigheid van een nest bruine kiekendieven in z'n gewas (grasland of graanveld). De vrijwilliger zorgt ervoor dat een ruim vierkant rond het nest met bamboestokken aangeduid wordt. Dit vierkant mag niet gemaaid worden. Door dergelijke duidelijke afbakening verliest de landbouwer geen tijd bij het maaien of dorsen. De landbouwer wordt ook betrokken bij het ringen en het vleugelmerken van de jonge bruine kiekendieven. Op die manier wordt de band versterkt tussen de landbouwer en de aanwezigheid van natuur op z'n percelen op een wijze die voor de landbouwer inpasbaar is in z'n bedrijfsvoering.

Actie 1.2.6 Actieve deelname aan het ecologisch onderzoeksproject van INBO

NWG De Kerkuil werkt actief mee aan het ecologisch onderzoeksproject van INBO rond de bruine kiekendief. Dit onderzoeksproject staat onder leiding van Anny Anselin. Onder meer het vleugelmerken van de jonge kiekendieven is een wezenlijk onderdeel van het project. Door dit merken kan in de toekomst ieder gemerkt individu opgevolgd worden (hetzij in z'n overwinteringsplaats, hetzij in een broedgebied in West-Europa) en dit door de unieke code af te lezen op de vleugels. Op die manier wordt informatie ingewonnen omtrent de dispersie van de jonge bruine kiekendieven, de plaatstrouweheid van de volwassen vogels en het trekgedrag in het algemeen.

OD-1.3: *Grauwe kiekendieven*

Natuurwerkgroep De Kerkuil zet zich in om de grauwe kiekendief als broedvogel in het grootschalig akkergebied van De Moeren en de Hemmepolder te verwelkomen. Als doelstelling worden twee broedparen vooropgesteld tijdens de beleidsperiode. Net zoals bij de bruine kiekendief doet NWG De Kerkuil dit door een gestructureerde organisatie en actieve nestbescherming alsook via promotie van de zogenaamde 'Vogelakkers'. NWG De Kerkuil werkt actief mee aan de uitvoering van het soortbeschermingsprogramma "grauwe kiekendief" van de Vlaamse overheid, in samenwerking met de stichting grauwe kiekendief (NL).

Indicator: 2 broedparen grauwe kiekendieven

Actie 1.3.1 Opsporen en opvolgen van broedgevallen

Deze actie is vergelijkbaar met de actie omtrent bruine kiekendieven. Ook hier wordt tijdens het broedseizoen in een viertal fases gewerkt, alleen bij de effectieve nestbescherming zullen er uiteraard meer maatregelen worden genomen om de unieke broedgevallen optimaal te beschermen tegen grondpredatoren. Dit inventarisatiewerk wordt uitgevoerd door dezelfde groep medewerkers als bij de bruine kiekendief.

Actie 1.3.2 Opsporen en opvolgen van broedgevallen in de Franse Moeren

Dezelfde actie wordt eveneens beoogd in het Franse gedeelte van De Moeren (Les Moères). Twee derden van het poldergebied De Moeren is immers gelegen op Frans grondgebied. Hierbij wordt contact gelegd, met het oog op grensoverschrijdende samenwerking, met de actieve medewerkers van GON (Groupe Ornithologique et naturaliste de Nord: <http://gon.fr/gon>) in het gebied om te komen tot een gecoördineerde samenwerking.

Actie 1.3.3 Actieve nestbescherming van de broedgevallen

De grauwe kiekendief is een soort van Europees belang. Het is dan ook evident dat er extra maatregelen worden genomen bij de nestbescherming (naast de maatregelen tegen oogstwerkzaamheden zoals bij de bruine kiekendief). Dit houdt onder meer in dat rond het afgebakende vierkant een afrastering wordt geplaatst met schrikdraad (stroomhek) en dat er gewerkt wordt met een halfopen gazenkooi. De vereniging voorziet in de aankoop van dergelijke infrastructuur ten behoeve van deze methode van nestbescherming.

Actie 1.3.4 Vogelakkers promoten samen met diverse partners

In Nederland is het concept van vogelakkers ontwikkeld door de stichting grauwe kiekendief. De vogelakkers zijn in Nederland de experimentele fase voorbij en in 2016 reeds op 300 ha ontwikkeld.

Een vogelakker bestaat uit een afwisseling van stroken natuurbraak (met een ingezaaid mengsel van gras, kruiden en granen) en stroken luzerne (een regulier meerjarig eiwitgewas). In de natuurbraakstroken krijgen woelmuizen (zoals de veldmuis) de kans om een populatie te ontwikkelen. De luzernestroken worden als landbouw-

gewas drie keer per jaar geoogst, waardoor de muizen na het maaien makkelijker te vangen zijn door onze grauwe kiekendief. De roofvogels jagen dus boven de gemaai-de stroken en niet boven de natuurbraak. Deze laatste zijn de broedkamers voor de woelmuizen.

NWG De Kerkuil promoot actief het concept van vogelakkers bij de landbouwers waar ze contacten mee onderhoudt.

Actie 1.3.5 Samenwerking met actieve landbouwers en de bedrijfsplanner van de VLM
Essentieel in het verhaal van de grauwe kiekendief, is het voorzien van voldoende zogenaamde ecologische infrastructuur in het aandachtsgebied (5-10% van het areaal). Via deze infrastructuur kunnen prooisorten (woelmuizen, kleine akkervogels) op een hoger niveau aanwezig zijn dan in courant landbouwgebied. Hierbij spelen de beheerovereenkomsten 'gemengde grasstroken plus' van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) een voorname rol. Naast de speciale samenstelling van de gras/kruidenmengsel waarmee de grasstrook wordt ingezaaid, is het gefaseerd maaien (buiten de broedperiode; namelijk tussen 15 april & 15 augustus) in twee of drie stroken een belangrijke factor voor het welslagen van deze 'infrastructuur'. Hierdoor gaan prooisorten voor de grauwe kiekendief niet verloren en kan de roofvogel deze prooien ook over de gemaai-de stroken beter bereiken. In de kernzone van De Moeren (Veurne), maar ook in de Hemmepolder (Nieuwpoort) en de Zeltepolder (Koksijde) is het van belang dat een voldoende aantal van deze stroken wordt aangelegd met voldoende breedte om op die manier voldoende basisinfrastructuur aan te leggen om deze Europese doelsoort te herbergen.
Bij dit alles speelt de bedrijfsplanner van de VLM een cruciale rol. Hij/zij onderhandelt de overeenkomsten met de landbouwers. NWG De Kerkuil spreekt z'n contacten aan bij de landbouwers om promotie te maken voor deze beheerpakketten.

Actie 1.3.6 Deelname aan het soortbeschermingsprogramma grauwe kiekendief in samenwerking met de stichting grauwe kiekendief (NL)

De grauwe kiekendief is een soort van Europees belang en hierdoor moet Vlaanderen extra beschermingsmaatregelen treffen ten gunste van de soort. Dit resulteerde in een recentelijk goedgekeurd soortbeschermingsplan (<https://www.natuurenbos.be/SBPgrauwekiekendief>). Op 21 december 2015 werd dit soortbeschermingsprogramma grauwe kiekendief door Vlaams minister Schauvliege voorgesteld. De Moeren (Veurne) werden hierbij geselecteerd als kernzone. In het plan wordt voor heel Vlaanderen een doelpopulatie van 15 broedparen vooropgesteld.

NWG De Kerkuil is uiteraard bereid om, in het kader van de uitvoering van het soortbeschermingsprogramma, in te staan voor de gebiedscoördinatie in onze regio samen met een partner. Hierbij wordt beroep gedaan op de medewerkers van het project bruine kiekendief zowel op het vlak van veldkennis als op het vlak van expertise omtrent het omgaan met vergelijkbare soorten. Gelet op de expertise van de stichting grauwe kiekendief uit Nederland, is het evident dat we op dit vlak nauw samenwerken met de noorderburen (<http://werkgroepgrauwekiekendief.nl>)

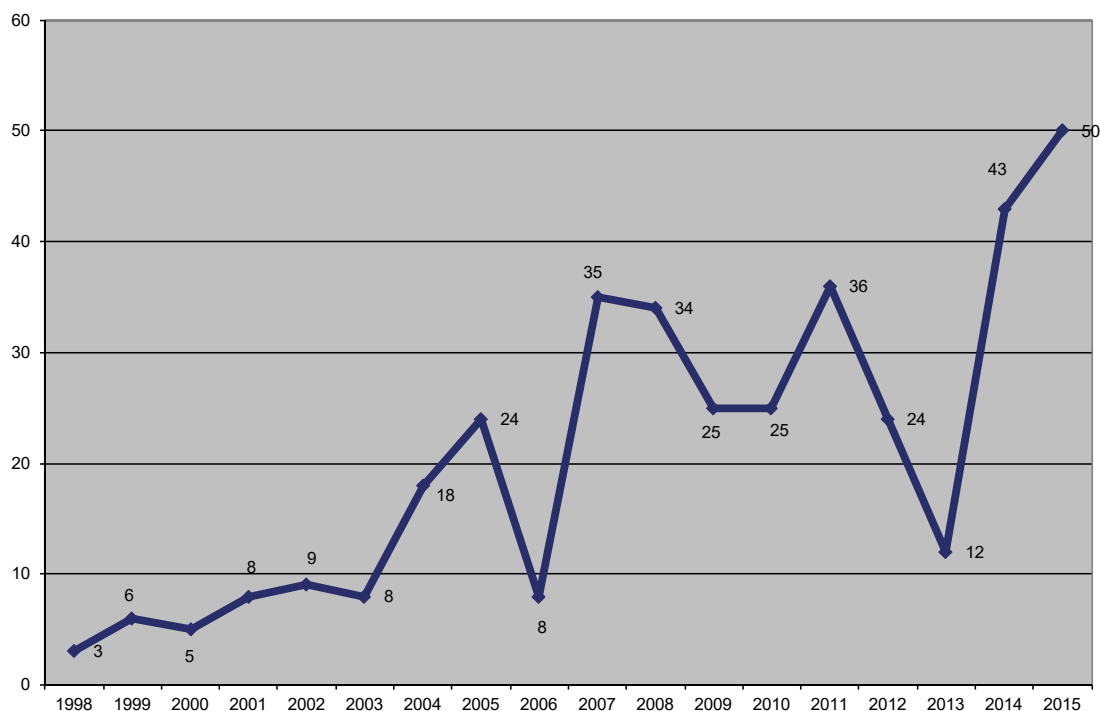

OD-1.4: Kerkuilen

NWG De Kerkuil wenst in de beleidsperiode een populatie in stand te houden van 60 broedparen in muizenrijke jaren. Om dit te realiseren wordt het volledig werkingsgebied gebiedsdekkend voorzien van kerkuilennestkasten. Waar nodig wordt marterbescherming in de nestkasten voorzien en worden de locatiehouders omtrent uilenvriendelijke muizenbestrijding gesensibiliseerd.

Indicator: 60 broedparen kerkuilen

Aantal broedgevallen IJzer en Polder

Actie 1.4.1 Plaatsen van kerkuilennestkasten

Kerkuilennestkasten worden over het hele werkingsgebied geplaatst. Hiervoor gaan vrijwilligers actief op zoek naar geschikte gebouwen, dit zowel bij bewoners van het buitengebied als bij de actieve landbouwers. Een kerkuilennestkast wordt geplaatst in schuren (mits voldoende toegankelijkheid) en achter zogenaamde uilengaten (dit zijn ronde openingen in de topgevel van gebouwen die vanouds toegang moesten verlenen aan uilen). In het werkingsgebied werden ondertussen meer dan 200 nestkasten opgehangen.

Actie 1.4.2 Marterbestendig maken van kerkuilennestkasten

Steenmarters zijn momenteel wijdverspreid in Vlaanderen en zijn net zoals de kerkuil nachtactief. Op sommige plaatsen is het noodzakelijk om een aangepaste invliegope-

ning te monteren om te verhinderen dat steenmarters in de nestkast geraken en de jonge kerkuilen roven. Deze evaluatie wordt per locatie gemaakt.

Actie 1.4.3 Controleren van de kerkuilennestkasten

Jaarlijks worden in de maand juni alle nestkasten gecontroleerd op aanwezigheid van kerkuilen. Hierbij wordt veiligheidsmateriaal aan de vrijwilliger ter beschikking gesteld. Om te verhinderen dat adulte kerkuilen uitvliegen op het moment van controle, wordt het invlieggat afgesloten met een afsluitplankje, dat gemonteerd is op een telescopische stok. Soms gebeurt het immers dat de kerkuilen nog broeden op het moment van controle. Wanneer broedende kerkuilen de kast verlaten is de kans groot dat ze niet meer terugkeren naar het nest. Deze maatregel belet dit.

Actie 1.4.4 Ringen van adulten en pulli kerkuilen

Kerkuilen worden geringd om ze individueel herkenbaar te maken en dit mag enkel uitgevoerd worden door erkende ringers van het KBIN (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen). Iedereen die een geringde vogel vindt kan het nummer, samen met de vindplaats en -datum doorgeven aan het KBIN. Zowel de melder als de vinder ontvangen vervolgens een bericht met de ringdatum en een lijst met andere vinddata. Op deze manier wordt veel belangrijke informatie verkregen: het vertelt ons iets over de mate waarin de uilen trouw zijn aan elkaar en aan hun broedplaats. Dit is uiteraard uiterst geschikt om na te gaan hoe oud ze worden. Dankzij de ringen wordt ook informatie verkregen over de populatieopbouw: welke leeftijd hebben de mannetjes en vrouwtjes in een bepaald gebied en is er sprake van een gezonde verdeling tussen jonge en oude vogels? Veel jonge (en nieuwe) volwassen vogels in een populatie is een teken dat er veel sterfte is van oude vogels en dat er mogelijk iets aan de hand is in het gebied.

Actie 1.4.5 Sensibilisatie muizenbestrijding

Het gebruik van allerhande verdelgingsmiddelen tegen knaagdieren is nefast voor kerkuilen. Wanneer kerkuilen vergiftigde muizen of ratten eten, stapelt het gif zich op in het lichaam van de kerkuil. Dit leidt tot onvruchtbaarheid of in het slechtste geval de dood. Een kerkuil vangt dagelijks meerdere muizen en is een van de beste natuurvriendelijke muizenverdelgers bij uitstek.

Actie 1.4.6 Samenwerking met de bewoners van het buitengebied met bijzondere aandacht voor de actieve landbouwers

Gebouwen in het buitengebied bieden ideale kansen voor kerkuilen om te broeden in nestkasten. Deze gebouwen zijn meestal schuren van (ex-) boerderijen. De nabijheid van een geschikte biotoop is natuurlijk ook een vereiste waaraan meestal voldaan wordt in het buitengebied, wetende dat de kerkuil tot ruim één kilometer rond zijn nestkast jaagt op muizen en andere prooidieren.

De beginnende contacten met landbouwers zijn meestal gemaakt naar aanleiding van het zoeken naar geschikte locaties om kerkuilennestkasten te plaatsen. Vaak krijgen de vrijwilligers bij dergelijk contact info of de soort in de buurt aanwezig is en kan er al snel ook over andere soorten worden gepraat (zoals steenuilen, bruine kiek-

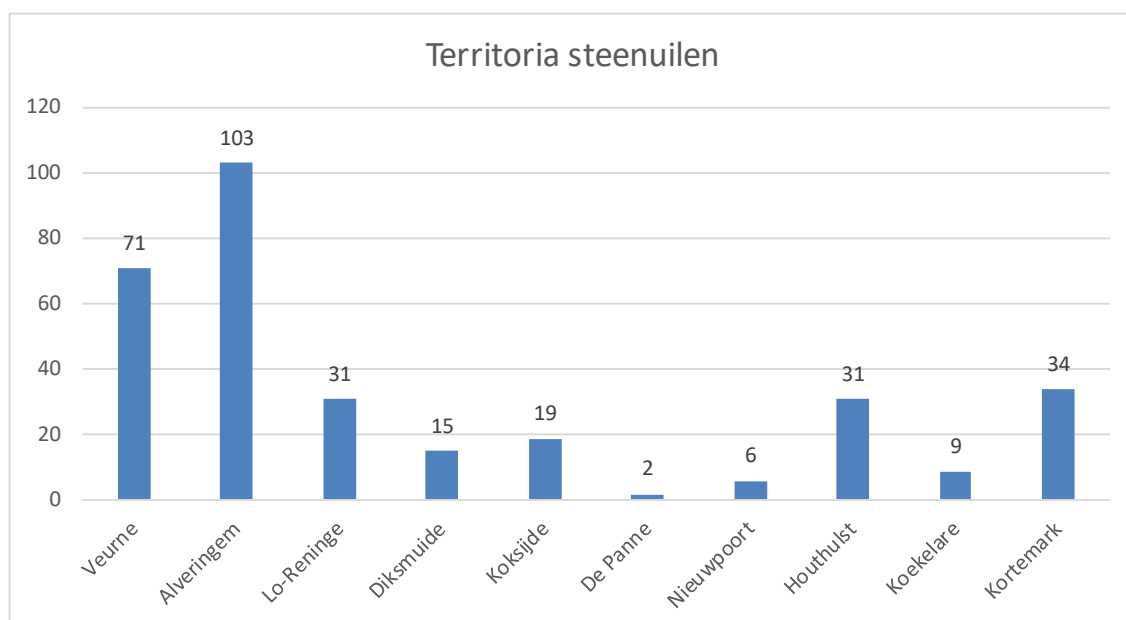
dieven en de aanwezigheid van zwaluwen op de boerderij).
NWG De Kerkuil zet zich verder in om deze samenwerking te optimaliseren en dit over het hele werkingsgebied.

OD-1.5: Steenuilen

Een volledige territoriumkartering van het werkingsgebied in de beleidsperiode wordt als doel vooropgesteld. In het poldergedeelte van het werkingsgebied wordt een actieve nestkastenactie georganiseerd. Op het grondgebied van Veurne wordt het monitoringproject verder ontwikkeld.

Indicator: 10 gemeenten met volledige territoriumkartering, 33 % meer steenuilennestkasten in de polders, 1 steenuilenmonitoringproject in een gemeente

Actie 1.5.1 Een gefaseerde territoriumkartering van het volledige werkingsgebied

NWG De Kerkuil streeft naar een volledige territoriumkartering van de steenuil in haar werkingsgebied. Door de omvang van het werkingsgebied worden jaarlijks enkele deelgemeenten aangepakt:

- Veurne, Alveringem, Lo-Reninge, Koksijde, De Panne, Nieuwpoort en Houthulst: territoria volledig in kaart gebracht.
- Diksmuide: enkel Nieuwkapelle is geïnventariseerd. Pervijze, Oostkerke, Kaaskerke, Lampernisse, Oudekapelle, St.-Jacobskapelle, Woumen, Esen, Diksmuide, Stuivekenskerke, Beerst, Keiem, Leke en Vladslo worden in de volgende jaren aangepakt.
- Kortemark: Zarren, Werken en Handzame zijn reeds in kaart gebracht. Enkel Kortemark zelf moet nog in kaart gebracht worden.
- Koekelare: enkel Zande is nog te inventariseren. Koekelare en Bovekerke zijn reeds geteld.

Voor de territoriumkartering wordt er de volgende 5 jaar gemiddeld 33,48 km² per jaar in kaart gebracht

2018: Kaaskerke, St.-Jacobskapelle, Diksmuide en Kortemark: 34,61 km²

Actie 1.5.2 Actieve steenuilennestkastenactie in de Polders

Het is vooral in de polders dat de steenuil het moeilijk heeft: grotere percelen, minder randen, veel meer akkerland dan weiland, weinig of geen knotwilgen, veel wind, maar ook minder regenwormen in de polderklei dan in het zandleemgebied. Al deze factoren zorgen ervoor dat er minder steenuilen aanwezig zijn in onze polder dan bijvoorbeeld op het zandleemplateau van Izenberge. Waar nood is aan broedruimte, wordt ondersteuning verleend in de vorm van nestkasten. De aanwezigheid van bomen en zeker knobomen met de noodzakelijke holtes voor steenuilen, alsook hoogstammige fruitbomen, is zeer beperkt in de polders. Hierdoor is er in deze gebieden een grote behoefte aan steenuilennestkasten.

Momenteel zijn er 116 steenuilennestkasten in beheer door de vereniging. Er wordt gewerkt aan een uitbreiding van minimum 33 % van dit aantal in de polders.

Fasering:

2017 en 2018: Westkustgemeenten Koksijde, De Panne en Nieuwpoort

Actie 1.5.3 Monitoringsproject in Veurne

Veurne met al zijn deelgemeenten wordt extra onder de loep genomen in het steenuilenproject door middel van een monitoringproject. Door het controleren van de steenuilennestkasten en de inventarisatie van territoria, wordt een volledig beeld gevormd van de populatie en dus van de territoria van de steenuil. Jaarlijks wordt een deelgemeente geïnventariseerd. Deze inventarisatierondes startten reeds in 1998.

Actie 1.5.4 Ieder erf z'n steenuil

Met het project 'Ieder erf z'n steenuil' wordt het steenuilenproject verder uitgediept met focus op de polders. In eerste instantie worden de lokale landbouwers uitgenodigd, maar ook iedereen uit het buitengebied en alle geïnteresseerden zijn uiteraard welkom. Met een informatieve PowerPoint wordt aangetoond dat een steenuilenvriendelijk erf inrichten voor iedere landbouwer haalbaar en nuttig is zonder grote ingrepen. Voorbeelden zijn: hagen aanplanten, oude knobwilgen laten staan en nieuwe aanplanten, drinkbakken voor vee steenuilvriendelijk maken door de randen beklimbaar te maken, een nestkast plaatsen... Ook worden landbouwers geïnformeerd over het steenuilvriendelijk inrichten van hun domein. Daarbij worden eerst de landbouwers in polders, waar reeds steenuilen aanwezig zijn, gecontacteerd.

Fasering:

2017 en 2018: Veurne

Actie 1.5.5 Marterbestendig maken van steenuilennestkasten

De steenmarter is een geduchte rover die steenuilen en de eieren van de steenuil weet te smaken. Omdat de steenmarter aan een forse terugkeer bezig is in onze streken, vallen steeds meer steenuilen ten prooi aan dit roofdier. Door het strategisch plaatsen van een houten plankje in de bestaande martersluis van een steenuilennestkast, dwingt dit de steenmarter over te gaan tot een beweging waartoe hij niet

in staat is om de nestkast binnen te dringen. Tot op heden zijn er geen slachtoffers gevallen in de nestkasten die voorzien zijn van dit steenmarterplankje. Tijdens de jaarlijkse controle of herstelling van steenuilennestkasten wordt dergelijk steenmarterplankje systematisch geïnstalleerd.

Actie 1.5.6 Jaarlijks controleren en herstellen van de steenuilennestkasten

Begin juni worden alle nestkasten gecontroleerd op aanwezigheid van steenuilen. Hierbij wordt de staat van de nestkast ook bekeken. Doordat deze nestkasten buiten staan in weer en wind en vaak ook in bomen die geknot worden, zien ze enorm af. Bij de controle van de steenuilennestkasten wordt er dus ook een lijst opgemaakt van de te herstellen/ te vervangen exemplaren. Deze herstellingen worden in de wintermaanden uitgevoerd. De nestkasten worden nu ook voorzien van een laagje EPDM aan de bovenzijde van de nestkast om de weerbestendigheid te bevorderen.

Actie 1.5.7 Ringen van adulten en pulli steenuilen

Steenuilen worden geringd om ze individueel herkenbaar te maken en dit mag enkel uitgevoerd worden door erkende ringers van het KBIN (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen). Iedereen die een geringde vogel vindt kan het nummer, samen met de vindplaats en -datum doorgeven aan het KBIN. Zowel de melder als de vinder ontvangen vervolgens een bericht met de ringdatum en een lijst met andere vinddata. Op deze manier wordt veel belangrijke informatie verkregen: het vertelt ons iets over de mate waarin de uilen trouw zijn aan elkaar en aan hun broedplaats. Dit is uiteraard uiterst geschikt om na te gaan hoe oud ze worden. Dankzij de ringen wordt ook informatie verkregen over de populatieopbouw: welke leeftijd hebben de mannetjes en vrouwtjes in een bepaald gebied en is er sprake van een gezonde verdeling tussen jonge en oude vogels? Veel jonge (en nieuwe) volwassen vogels in een populatie is een teken dat er veel sterfte is van oude vogels en dat er mogelijk iets aan de hand is in het gebied.

Actie 1.5.8 Sensibilisatie muizenbestrijding

Het gebruik van allerhande verdelgingsmiddelen tegen knaagdieren is nefast voor steenuilen. Wanneer steenuilen vergiftigde muizen of ratten eten, stapelt het gif zich op in het lichaam van de steenuil. Dit leidt tot onvruchtbaarheid of in het slechtste geval de dood. Een steenuil vangt dagelijks meerdere muizen en is een van de beste natuurvriendelijke muizenverdelgers bij uitstek.

Actie 1.5.9 Samenwerking met de bewoners van het buitengebied met bijzondere aandacht voor de actieve landbouwers

De steenuil leeft vooral tussen kleine landschapselementen, vooral knotwilgen in combinatie met graslanden, fruitbomen, hagen en oude gebouwen. Steenuilen jagen vaak te voet of vanaf een weidapaaltje. Het is dan ook van groot belang dat weiden in stand worden gehouden door (hobby) landbouwers. De landbouwer wordt verwittigd van de aanwezigheid van steenuilen op zijn grondgebied en wordt betrokken bij het ringen van de jonge steenuilen. Op die manier wordt de band versterkt tussen de landbouwer en de aanwezigheid van natuur op z'n percelen op een wijze die voor de landbouwer inpasbaar is in z'n bedrijfsvoering.

OD-1.6: Weidevogels

In het weidevogelgebied Lampernisse wordt de populatie grutto's periodiek gemonitord. Hierbij wordt een populatie van 60 koppels beoogd. Tevens wordt er ondersteuning verleend aan de opvolging van de beheerovereenkomsten weidevogels van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM).

Indicator: 60 territoria grutto

Actie 1.6.1 Monitoring grutto's en andere bijzondere weidevogels (zoals zomertaling en velduil) in Lampernisse

De vrijwilligers die meewerken aan het project weidevogels monitoren in het gebied de gekende percelen die als broedbiotoop dienen voor grutto's en andere weidevogels. Ook het vogelgebeuren in de omgeving wordt bekeken zodat een overzicht gemaakt kan worden van het hele gebied. De komgronden van Lampernisse, waarvan de ondergrond bestaat uit zeelei, zijn een uniek natuurgebied dat onder verschillende beschermingsmaatregelen valt. Samen met de nabijgelegen IJzervallei vormt het de grootste aaneengesloten open ruimte in Vlaanderen. Onze waarnemingen kunnen dus ook steeds als ondersteuning van pas komen in dossiers over de beschermingsmaatregelen in dit gebied.

Bij de observaties wordt het aantal broedparen bekeken, het aantal niet-gepaarde en zwervende vogels, het aantal uitgekomen kuikens en het aantal juvenielen dat volwassen wordt. Dit blijft een moeilijke opgave, waar vrij veel tijd mee gemoeid is. Jonge vogels komen namelijk zelden uit hun vegetatie en kunnen dus moeilijk vanop afstand gemonitord worden. Gruttofamilies verplaatsen zich soms ook honderden meters van hun nest op zoek naar voedsel en overlevingskansen. Ondanks deze moeilijkheden kunnen, na jaren geduldige observatie, mooie resultaten voorgelegd worden en wordt dit project onverdroten verdergezet.

In 2014 kwamen in Lampernisse 11 paren velduilen tot broeden en vlogen minimaal 23 jongen uit. Dit onderstreept het belang van de blijvende monitoring van dit gebied.

Actie 1.6.2 Opvolging beheerovereenkomsten weidevogels

In het gebied waar we onze activiteit ontplooiën liggen een aantal percelen waarvoor er een overeenkomst bestaat tussen de VLM en de landbouwer die het perceel bewerkt. Deze overeenkomsten zijn niet uniform, maar aangepast aan de specifieke mogelijkheden en eigenschappen van het perceel. Ook de mate van medewerking van de landbouwer bepaalt de overeengekomen afspraken. Het kan gaan over bemesting, het aantal grazende runderen, de voorjaarsdatum van het uitzetten van de runderen, eventueel beperking op maaien en uiteraard over eventuele nestbescherming.

Door de jarenlange samenwerking met de VLM is NWG De Kerkuil in staat een jaarlijkse opvolging te doen van de overeenkomsten en is er voldoende inzicht om eventuele tekortkomingen te constateren. Deze euvels worden gemeld aan de VLM voor verdere controle en afwerking.

Actie 1.6.3 Samenwerking met bedrijfsplanner VLM in functie van weidevogelpercelen met potentie

Door de vrij intense aanwezigheid in het gebied, zien de vrijwilligers van NWG De Kerkuil regelmatig bewegingen en verplaatsingen van de grutto's naar percelen waarvoor nog geen overeenkomst met de landbouwer is. We bezorgen deze gegevens aan de VLM, zodat deze instantie een sterk onderbouwd dossier kan maken om de landbouwer te overtuigen een overeenkomst af te sluiten.

Actie 1.6.4 Samenwerking met actieve landbouwers

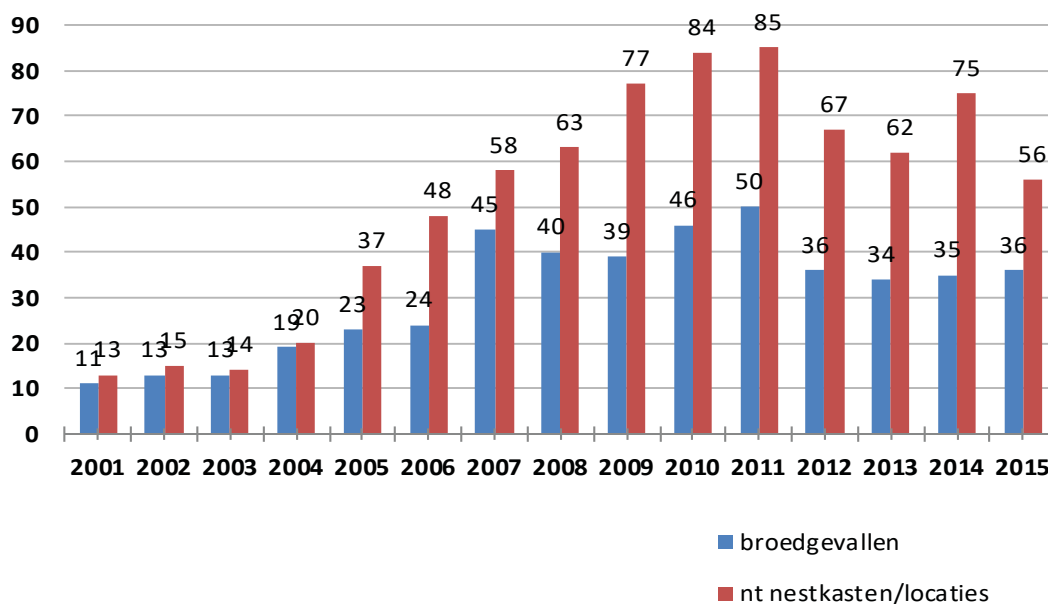
De samenwerking met de actieve landbouwers kan opgesplitst worden in een gedeelte dat de praktische afspraken omvat en een gedeelte dat voorlichting en bewustmaking omvat. De praktische afspraken gaan uiteraard over de beschermingsmaatregelen. Het contact met de landbouwer bij de bezoeken aan zijn percelen en bij het maken van afspraken, biedt NWG De Kerkuil de mogelijkheid haar acties en haar visie voor te stellen en zo een goede band op te bouwen. Dit gebeurt met voldoende respect voor het werk en visie van de landbouwer. Op deze manier wordt natuurbehoud beter bespreekbaar in landbouwmiddens en komt de landbouwer meer als een partner dan als tegenstander of concurrent in beeld.

OD-1.7: Torenvalken

De vereniging streeft om een populatie van 75 broedgevallen in het werkingsgebied met torenvalknestkasten op te volgen.

Indicator: 75 broedgevallen torenvalken

Actie 1.7.1 Plaatsen van torenvalknestkasten

In het werkingsgebied van NWG De Kerkuil waren er vroeger een aantal lovenswaardige persoonlijke initiatieven van vogelliefhebbers en vogelbeschermers om nestgelegenheden te creëren voor de aanwezige torenvalken.

NWG De Kerkuil heeft deze acties overgenomen bij stopzetting of afbouw en heeft een uitbreiding van de werking verwezenlijkt.

Torenvalken bouwen geen nest en zoeken een oud kraaiennest op of ze kiezen voor een vrij hoge en goed bereikbare opening in een gebouw. Onze huidige bebouwing laat hiervoor echter weinig mogelijkheden open.

De dieren hebben dan ook ontegensprekelijke nood aan extra broedplaatsen en zijn tuk op de halfopen nesten die we ophangen op de daartoe geschikte plaatsen. De volgende jaren is het streefdoel 75 nesten met een goede verdeelsleutel over alle gemeenten en deelgemeenten in het werkingsgebied. Een bezettingsgraad van meer dan 50% van de nestkasten moet zeker haalbaar zijn.

Actie 1.7.2 Controle en herstellen van de torenvalknestkasten

Jaarlijks wordt er in het voorjaar een controle voorzien van de door de NWG geplaatste en beheerde nestkasten. Dit brengt zicht op het aantal broedgevallen en de bezettingsgraad van de kasten. De grootte van de legsels en het aantal grootgebrachte jongen zijn ook belangrijke gegevens. Het zijn twee verschillende parameters in de populatiedynamiek van een vogel. Bij die jaarlijkse controle worden ook kleine

herstellingen en onderhoudsactiviteiten uitgevoerd. Aan de hand van de verzamelde gegevens wordt beslist of niet-succesvolle kasten verplaatst of verwijderd worden. Bij erge slijtage van een nestkast op een succesvolle broedplaats wordt voor vervanging van de nestkast gezorgd.

Actie 1.7.3 Ringen van pulli torenvalken

Torenvalken worden geringd om ze individueel herkenbaar te maken en dit mag enkel uitgevoerd worden door erkende ringers van het KBIN (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen). Iedereen die een geringde vogel vindt kan het nummer, samen met de vindplaats en -datum doorgeven aan het KBIN. Zowel de melder als de vinder ontvangen vervolgens een bericht met de ringdatum en een lijst met andere vinddata. Op deze manier wordt veel belangrijke informatie verkregen: het vertelt ons iets over de mate waarin de uilen trouw zijn aan elkaar en aan hun broedplaats. Dit is uiteraard uiterst geschikt om na te gaan hoe oud ze worden. Dankzij de ringen wordt ook informatie verkregen over de populatieopbouw: welke leeftijd hebben de mannetjes en vrouwtjes in een bepaald gebied en is er sprake van een gezonde verdeling tussen jonge en oude vogels? Veel jonge (en nieuwe) volwassen vogels in een populatie is een teken dat er veel sterfte is van oude vogels en dat er mogelijk iets aan de hand is in het gebied.

Actie 1.7.4 Sensibilisatie muizenbestrijding

Het gebruik van allerhande verdelgingsmiddelen tegen knaagdieren is nefast voor torenvalken. Wanneer torenvalken vergiftigde muizen of ratten eten, stapelt het gif zich op in het lichaam van de torenvalk. Dit leidt tot onvruchtbaarheid of in het slechtste geval de dood. Een torenvalk vangt dagelijks meerdere muizen en is een van de beste natuurvriendelijke muizenverdelgers bij uitstek.

Actie 1.7.5 Samenwerking met de bewoners van het buitengebied met bijzondere aandacht voor de actieve landbouwers

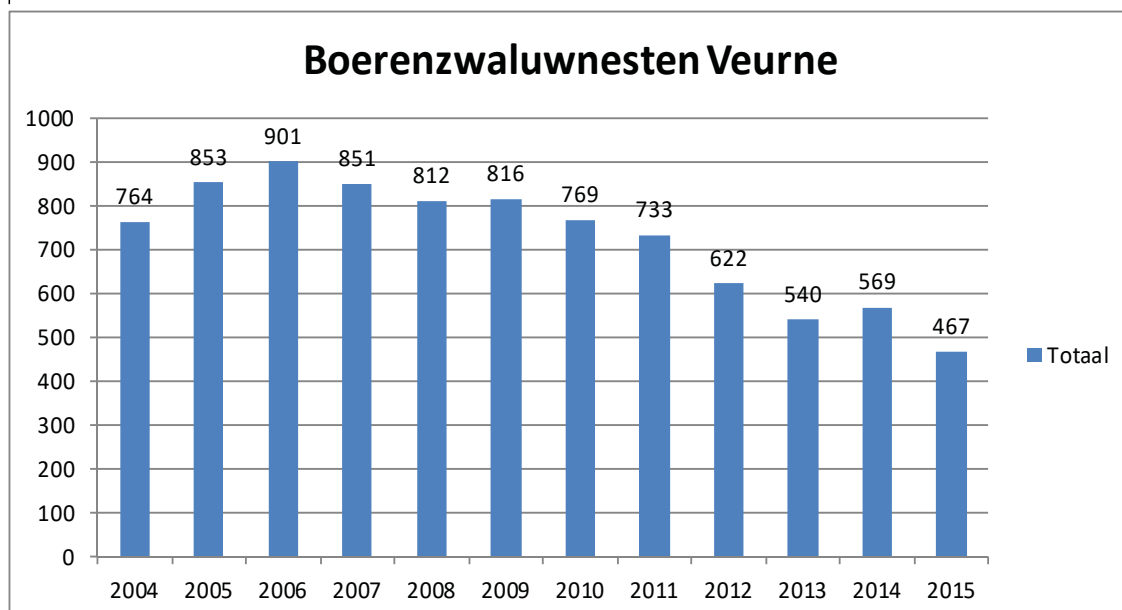
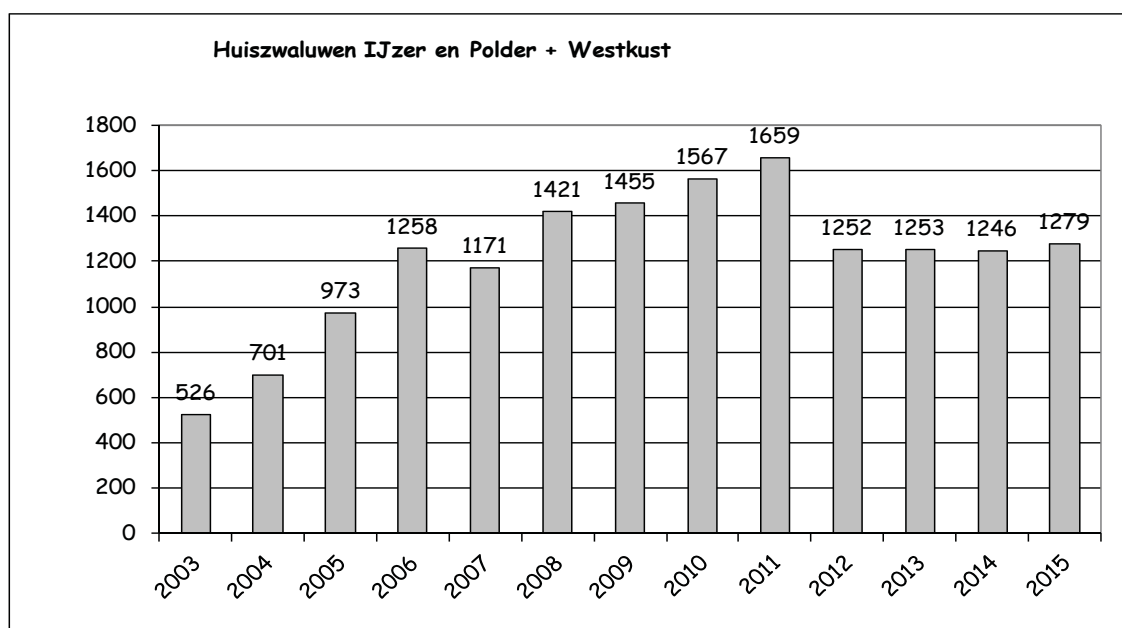
Bij veel bewoners van het buitengebied komen de nestkastacties vrij goed en sympathiek over. De aaibaarheidsfactor van vogels is hier uiteraard niet vreemd aan. Deze houding brengt met zich mee dat de NWG regelmatig informatie krijgt over het gebeuren rond de nestkasten en deze gegevens zijn een goede aanvulling van het monitoringwerk. De landbouwer is hierbij als buitenwerker en geroutineerde observator nuttig. NWG De Kerkuil promoot het idee en de visie dat natuur en biodiversiteit op en rond een landbouwbedrijf een haalbare kaart is.

OD-1.8: Zwaluwen (boerenzwaluw, huiszwaluw en oeverzwaluw)

NWG De Kerkuil monitort de populatie huiszwaluwen in heel haar werkingsgebied en streeft naar een populatie van 1750 nesten. Daarnaast wordt de bestaande monitoring van boerenzwaluwen in een beperkt aantal gemeenten verdergezet. Voor de oeverzwaluwen worden projecten ondersteund waarbij zowel duurzame als éénmalige nestgelegenheid wordt aangeboden voor de soort.

Indicator: 1750 nesten huiszwaluw

Actie 1.8.1 Jaarlijkse monitoring van de huiszwaluwen

Medewerkers tellen alle gekende huiszwaluwenlocaties in de 10 gemeenten van het werkingsgebied. Er wordt niet alleen geteld in de steden en dorpen, maar in hoofd-

zaak op de gekende boerderijen met soms grote kolonies huiszwaluwen. Hierbij wordt beroep gedaan op een databestand waarbij kolonies worden opgevolgd sinds 2000.

Actie 1.8.2 Verder zetten bestaande monitoringsprojecten boerenzwaluwen

In de gemeenten Veurne en Nieuwpoort worden de boerenzwaluwen op alle boerderijen jaarlijks door medewerkers van NWG De Kerkuil geteld. Op die manier kan de populatietrend worden weergegeven over een periode van meer dan 15 jaar. De vereniging zet zich in om dit verder te realiseren in deze beleidsperiode.

Actie 1.8.3 Lokale kunstnestenactie huiszwaluwen

Huiszwaluwen zijn kolonievogels en hebben wat drempelvrees om nieuwe locaties te ontdekken. Hierbij kan het aanbrengen van kunstnesten een perfect opstapje zijn om huiszwaluwen aan te trekken in de nabije buurt van een bestaande kolonie. De plaatsing van kunstnesten heeft dus enkel zin wanneer in de onmiddellijke omgeving reeds huiszwaluwen aanwezig zijn. NWG De Kerkuil adviseert en beoordeelt aanvragen voor kunstnesten en zorgt tevens voor het monteren ervan.

Actie 1.8.4 Sensibilisatie omtrent mestproblematiek huiszwaluwen

Wanneer huiszwaluwen hun jongen voederen, hangen ze aan de buitenkant van het nest en laten dan vaak poep vallen op de grond. Het nest van een huiszwaluw wordt namelijk gebouwd onderaan een oversteek van een gebouw. Dit kan een woonhuis zijn maar ook een fabriekspand of een stalgebouw op een boerderij. De problematiek is natuurlijk anders wanneer de poep valt op het terras van een woonhuis dan onderaan de oversteek van een stalling. NWG De Kerkuil sensibiliseert de inwoners door een aantal oplossingen aan te reiken om deze hinder op te vangen. Dit kan gaan van het gewoon tolereren van de poep tot het strooien van wat zand onder de nesten zodat de poep hierop valt, van wat krantenpapier in een fruitkistje onder het nest tot het plaatsen van mestplankjes onder de nesten. Deze plankjes moeten minimaal 40 cm onder de nesten worden geplaatst en enkele centimeters van de muur verwijderd zijn. Wanneer de plankjes dichterbij het nest worden geplaatst, komt de invliegruimte in het gedrang en zullen de vogels het nest niet meer gebruiken. Wanneer de plankjes tegen de muur worden geplaatst, bestaat de kans dat de zwaluwen een nieuw nest maken onder het plankje.

Actie 1.8.5 Administratieve ondersteuning subsidieformulieren huiszwaluwen gemeenten

In verschillende gemeenten binnen het werkingsgebied is een subsidiereglement voor huiszwaluwen van toepassing. In principe moet iedere bewoner dit individueel aanvragen bij zijn/haar eigen gemeente. De medewerkers van NWG De Kerkuil zorgen er niet alleen voor dat de subsidieformulieren bij de gemeentelijke administratie terechtkomen, maar ook dat de aantallen geverifieerd worden. Door deze werkwijze vervalt de administratieve last bij zo'n subsidiereglement quasi volledig zowel voor de aanvrager als voor de behandelende gemeentelijke dienst.

Actie 1.8.6 Ondersteuning nestgelegenhedenprojecten oeverwaluwen

Oeverwaluwen broeden in een nest op het einde van een zelfgegraven tunnel in een afgekalfde zandige oever langs een rivier. Maar dit kan ook in een verticale wand op een zandwinningsdepot of een depot van grondwerken. Wanneer een kolonie oeverwaluwen aanwezig is op zo'n industriële locatie, maakt NWG De Kerkuil afspraken met de exploitant om te verhinderen dat de kolonie verdwijnt door de exploitatie. In de gemeente Veurne is een subsidiereglement voorhanden waarbij de exploitant een subsidie ontvangt voor het tijdelijk niet gebruiken van de depot tijdens het broedseizoen. De Kerkuil zorgt voor de administratieve formaliteiten voor het bekomen van deze subsidie.

In afspraak met de beheerder van de waterloop, wordt de oever manueel wat afgestoken zodat de wand terug 'vers' is en grasgroei verhinderd wordt. Deze grasgroei is namelijk hinderlijk voor de gravende oeverwaluwen. Op die manier kunnen oeverwaluwkolonies duurzaam worden onderhouden.

Actie 1.8.7 Samenwerking met de bewoners van het buitengebied met bijzondere aandacht voor de actieve landbouwers

Huis- en boerenwaluwen komen overwegend voor in het buitengebied, op sommige plaatsen nog in de dorpen (Houtem, Eggewaartskapelle, Wulpen). Het is dan ook van belang dat in de contacten met de bewoners van het buitengebied deze soort de volle aandacht krijgt, zowel wat betreft de bescherming van de nesten als de sensibilisatie rond diverse problematieken omtrent de soort.

OD-1.9: Gierzwaluwen

NWG De Kerkuil wenst in haar volledig werkingsgebied de nestlocaties van gierzwaluwen in kaart te brengen om deze op die manier actief te beschermen bij restauratie en afbraak. Tevens wordt voorzien in extra of vervangende nestgelegenheid in de vorm van nestkasten.

Indicator: volledige inventarisatie werkingsgebied

Actie 1.9.1 Gefaseerde inventarisatie nestlocaties gierzwaluwen

De aanwezigheid van deze broedvogel is meestal gemakkelijk vast te stellen omdat hij zich duidelijk kenbaar maakt door zijn typische vlucht en zijn typisch geluid. We streven ernaar om in ons werkingsgebied alle nestlocaties te inventariseren om bij mogelijke bedreiging of afname in aantal te kunnen reageren. Gierzwaluwen zijn nogal plaatstrouw, maar dit is geen reden om geen regelmatige controle en monitoring te doen. Door vrij intense observatie die in fases per gemeente gebeurt, slaagt NWG De Kerkuil erin om de nestlocaties in kaart te brengen. Momenteel zijn Veurne en Diksmuide reeds geïnventariseerd.

Jaarplanning 2018: Nieuwpoort

Actie 1.9.2 Sensibilisatie bewoners van woningen/gebouwen met nestlocaties gierzwaluwen

Gierzwaluwen zijn wonderbare vogels en over deze soort kunnen er veel vrij spectaculaire verhalen verteld worden. Een toelichting in eenvoudige termen, verstaanbaar voor de niet-kenner, is dikwijls de aanzet tot interesse bij de bewoners of burens van de gebouwen waar de gierzwaluwen hun broedplaats zoeken.

Als de interesse er is, wordt overgegaan tot vraag om medewerking. Deze medewerking gaat uiteraard over het tolereren van de broedplaatsen, maar eveneens over observatie en bewaking van de rust rond het nest.

Actie 1.9.3 Plaatsen van gierzwaluwennestkasten

Aan gebouwen (scholen) maar ook in veldschuren plaatsen we constructies die naast elkaar meerdere mogelijke nestplaatsen bevatten. Het zijn redelijk grote constructies die aan enkele (voor de soort typische) nestvoorwaarden moeten voldoen, zoals een specifieke ingang. De kasten moeten ook vrij hoog opgehangen worden waardoor het aantal geschikte plaatsen vrij beperkt blijft.

Actie 1.9.4 Samenwerking met de bewoners van het stedelijk gebied en buitengebied

De plaatsing van de nestgelegenheden gebeurt zowel in woonkernen als in het buitengebied. Zodoende komt de NWG in contact met de bewoners van beide gebieden terwijl de meeste van de activiteiten vooral contacten met landbouwers meebrengen. De bewoners zien duidelijk de werking en de eventuele resultaten. Dit schept een band en maakt het de NWG makkelijker haar visie op natuurbehoud en op de samenwerking van de verschillende sociale groepen te promoten.

Doordat de gierzwaluwen duidelijk en intens aanwezig zijn in de omtrek van de nest-

kasten gaan ze deel uitmaken van het landschap of de buurt en verwerven ze een vrij hoge aanbaarheidfactor. Dit brengt op zijn beurt veel goede wil van de bewoners mee. Deze zijn dan geneigd te helpen bij de monitoring en de NWG te verwittigen bij eventuele problemen.

OD-1.10: Ijsvogels

Op de onbevaarbare waterlopen in rond Nieuwpoort beoogt Natuurwerkgroep De Kerkuil een populatie van 3 broedparen van ijsvogels. Om dit te realiseren inventariseert de natuurwerkgroep oevers van deze waterlopen en brengt geschikte broedplaatsen in kaart in samenwerking met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Oevers die bijna voldoen aan de criteria worden bewerkt om geschikt gemaakt te worden om ijsvogel aan te trekken.

Indicator: 3 broedparen ijsvogel

Actie 1.10.1 Jaarlijkse inventarisatie van onbevaarbare waterlopen rond Nieuwpoort

Water en vis zijn voldoende aanwezig voor de ijsvogel om zich succesvol voort te planten. Het aanbod van oeverwanden die geschikt zijn voor een nest te bouwen, ligt echter veel te laag. NWG inspecteert en inventariseert oevers die geschikt zijn of geschikt gemaakt kunnen worden.

Te inventariseren waterlopen: Noordvaart, Slijkvaart, Venepvaart, Grote Beverdijkvaart, Proostdijkvaart en Koolhofvaart

Actie 1.10.2 Klaarmaken van oevers om als nestlocatie geschikt te worden bevonden

Ijsvogels hebben een onbegroeide oever nodig die recht is afgestoken om hun nest in te graven. De ondergrond mag niet te hard zijn. Ook is het noodzakelijk om een tak in de oever te hebben steken die verschillende doeleinden heeft. Deze tak wordt gebruikt als rust en waakpunt, maar ook om vanaf te jagen op vis en de gevangen vis tegen dood te slagen. Sommige oevers voldoen bijna al al deze voorwaarden zodat met een minimum van inspanning aan de vereisten kan voldaan worden.

Actie 1.10.3 Inventarisatie van waarnemingen in heel het werkingsgebied

Waarnemingen worden heel het jaar door in kaart gebracht. Enkel de waarnemingen van het broedseizoen zijn bepalend voor broedterritoria te vinden. In de winter komen ijsvogels van het noorden naar ons afgezakt. Toch worden alle data in kaart gebracht om een inschatting van de populatie te maken.

Actie 1.10.4 Sensibilisatie van bewoners van het stedelijk gebied en buitengebied

De ijsvogel is een kleine vogel, maar ondanks zijn kleurrijke voorkomen, wordt hij nauwelijks waargenomen. Een typische roep kondigt zijn komst aan. Door zijn hoge snelheid resulteert dit vaak enkel in een waarneming van een blauwe schicht. Door bewoners van het stedelijk gebied en buitengebied te informeren over hoe en waar je deze kleurrijke vogel kan waarnemen, verwacht de NWG meer waarnemingen gemeld te krijgen.

SD-2: Sensibilisatie en draagvlakverbreding inzake agrarische natuur

Natuurwerkgroep De Kerkuil zet zich in om de bewoners te sensibiliseren omtrent aspecten van agrarische natuur. Op deze manier wordt gepoogd om het draagvlak te verhogen voor acties die de agrarische natuur versterken. Hierbij wordt samengewerkt met diverse partners zoals Regionaal Landchap IJzer & Polder (RLIJ&P), de provincie West-Vlaanderen, de gemeentebesturen in het werkingsgebied, Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), agrobeheerscentrum Eco² en Inagro.

OD-2.1 Tijdschrift

Natuurwerkgroep De Kerkuil zet zich in om de bewoners van het werkingsgebied te sensibiliseren door middel van publicaties in het driemaandelijks tijdschrift omtrent aspecten van agrarische natuur.

OD-2.2 Website

Natuurwerkgroep De Kerkuil zet actief in op sensibilisatie door het up-to-date houden van de website en artikels online te zetten die betrekking hebben op diverse aspecten van agrarische natuur. Ook worden er linken voorzien naar websites van de partners waar nog meer informatie te rapen valt.

OD-2.3 Publicatie projectresultaten

Natuurwerkgroep De Kerkuil brengt trimestrieel verslag uit van projectresultaten van het voorbije jaar. Deze resultaten worden gepubliceerd in het tijdschrift en op de website.

OD-2.4 Publicatie versterking agrarische natuur

Natuurwerkgroep De Kerkuil streeft ernaar elk jaar een publicatie uit te brengen inzake versterking van de agrarische natuur in de vorm van een folder of een ander format. Dit gebeurt meestal in samenwerking met één van haar partners.

OD-2.5 Sensibilisatie in scholen

Natuurwerkgroep De Kerkuil zet zich in om 4 keer per jaar sensibilisatie/educatie te geven omtrent één of meerdere van onze aandachtsoorten van de projectwerking. De NWG is ervan overtuigd dat educatie kan leiden tot motivatie.

OD-2.6 Adviesverlening aan partners

Natuurwerkgroep De Kerkuil heeft voldoende expertise om advies te verlenen, op eigen initiatief of op verzoek, aan Regionaal Landschap IJzer & Polder (RLIJ&P), de provincie West-Vlaanderen, de gemeentebesturen in het werkingsgebied, Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), agrobeteerscentrum Eco² en Inagro. Dit advies heeft betrekking op de projectwerking of andere aspecten omtrent agrarische natuur.

SD-3: Netwerkversterking

De Kerkuil zet in op het versterken van haar netwerk met haar diverse partners, zowel georganiseerde als niet georganiseerde. Hierbij wordt aandacht besteed aan zowel formele als informele vormen van netwerking.

De naambekendheid en de projectbekendheid dragen bij tot een vlottere melding van gebeurtenissen in de agrarische natuur van het werkingsgebied.

Projecten die NWG De Kerkuil onder haar vleugels neemt, zijn projecten waarbij diverse partners rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken zijn. Hier is een goed netwerk essentieel.

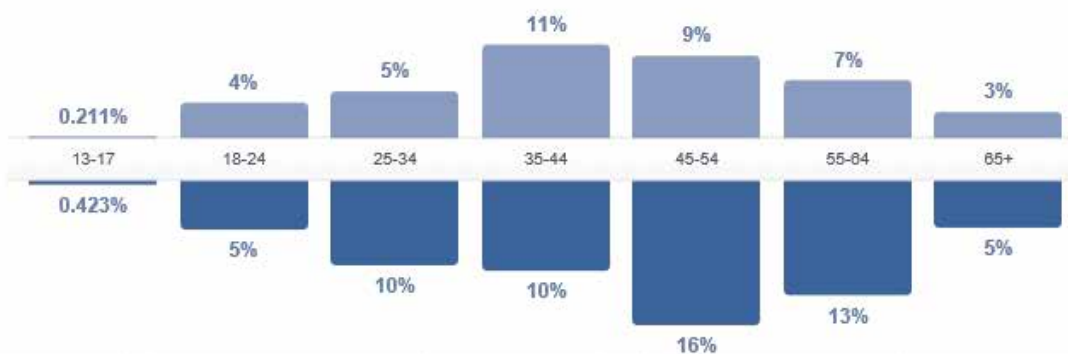
The people who like your Page

Women

39%
Your Fans

Men

60%
Your Fans

Country	Your Fans	City	Your Fans	Language	Your Fans
Belgium	438	Veurne, Flemish Regio...	40	Dutch	355
Netherlands	22	Gent, Flemish Region,...	24	Dutch (Belgium)	73
Russia	2	De Panne, Flemish Re...	24	English (US)	20
United States of America	2	Koksijde, Flemish Regi...	18	English (UK)	15

OD-3.1 Groei ledenaantal

Natuurwerkgroep De Kerkuil stelt een groei van de organisatie voorop van 35 leden per jaar.

- Actie 3.1.1 Motiveren van medewerkers om actief aan ledenwerving te doen
- Actie 3.1.2 Periodiek eigen publieke/laagdrempelige evenementen met een link naar de werking organiseren om aan ledenwerving te kunnen doen
- Actie 3.1.3 Deelnemen aan evenementen van partners en daar aan ledenwerving doen

OD-3.2 Plaatselijk nieuws

Natuurwerkgroep De Kerkuil zet zich in om 4 keer per jaar met een positief persbericht te verschijnen in de lokale pers en gemeentelijke infobladen.

- Actie 3.2.1 Contacten zoeken/leggen binnen persmilieu
- Actie 3.2.2 Bekendmaking activiteiten/resultaten aan media

OD-3.3 Deelname events van partners

Natuurwerkgroep De Kerkuil beoogt jaarlijks deel te nemen aan ten minste 3 events van partners om er een infostand op te zetten ter bekendmaking van de werkgroep

- Actie 3.3.1 Medewerkers opleiden om de infostand te bemannen
- Actie 3.3.2 Informatie/activiteiten aanbieden op de stand
- Actie 3.3.3 Medewerkers informeren over het belang van dergelijke infostanden

OD-3.4 Deelname aan milieuraden

Natuurwerkgroep De Kerkuil streeft ernaar een afgevaardigde te hebben in alle gemeenten van haar werkingsgebied waar een milieuraad georganiseerd wordt.

- Actie 3.4.1 Medewerkers motiveren om zich in te zetten voor vertegenwoordiging
- Actie 3.4.2 De expertise en opvattingen van NWG De Kerkuil doorgeven aan haar vertegenwoordigers.

OD-3.5 Vertegenwoordiging op sociale media

Natuurwerkgroep De Kerkuil zet actief in op sociale media om een groter publiek aan geïnteresseerden te bereiken.

- Actie 3.5.1 Vertegenwoordiging van De Kerkuil op de belangrijkste sociale media
- Actie 3.5.2 Interactie met gebruikers en verenigingen op hun sociale media
- Actie 3.5.3 Actieve deelname aan sociale media door posten van verenigingsnieuws

OD-3.6 Sociale contacten

Natuurwerkgroep De Kerkuil stimuleert haar medewerkers om actief mee te helpen aan de bekendmaking van haar werking tijdens diverse evenementen/gelegenheden/activiteiten en het dagelijkse leven. Door de specifieke werking komt de NWG tot intense sociale contacten met de landbouwgemeenschap en bewoners van het buitengebied.

OD-3.7 Eigen activiteiten

Natuurwerkgroep De Kerkuil organiseert jaarlijks, in de periode waar het veldwerk niet langer primeert, op zijn minst 4 activiteiten voor haar leden. Deze activiteiten zijn gelinkt aan één van de projecten.

Actie 3.7.1 Originele en gevarieerde activiteiten aanbieden om een zo groot mogelijk publiek te bereiken

Actie 3.7.2 Cursussen/lezingen aanbieden om de leden te informeren over de projecten en over onderwerpen die hier rechtstreeks of onrechtstreeks aan gelinkt zijn.

OD-3.8 Mailing

Natuurwerkgroep De Kerkuil onderhoudt een mailinglijst via www.mailchimp.com waar 437 mensen ingeschreven zijn. Alle info van cursussen, lezingen, vormingsmomenten of belangrijke nieuwsitems worden ook per mail verstuurd. Dit om zoveel mogelijk mensen op de hoogte te houden van het reilen en zeilen van de natuurwerkgroep.

OD-3.9 Werving medewerkers

De werking van de Natuurwerkgroep De Kerkuil staat of valt met de ondersteuning van actieve medewerkers. We zijn dan ook blijvend op zoek naar gemotiveerde krachten. Dit kan via mond-aan-mond reclame, ledenwerving, vormingsmomenten of diverse andere aangelegenheden.

SD-4: Permanente vorming voor medewerkers

Natuurwerkgroep De Kerkuil organiseert jaarlijks 3 vormende activiteiten voor haar medewerkers. Vooraleer ze aan de slag gaan, is het van belang dat medewerkers voldoende kennis verworven hebben omtrent de inhoud van ieder project. Dit stelt hen in staat om de diverse projecten met voldoende degelijkheid en integriteit vorm te geven in het veld.

OD 4.1 Praktijkvorming

Natuurwerkgroep De Kerkuil streeft ernaar om per jaar 1 vorming in het veld te geven voor de medewerkers omtrent één van haar projecten.

OD 4.2 Cursus of lezingen

Natuurwerkgroep De Kerkuil streeft ernaar 2 projectgerelateerde cursussen/lezingen per jaar te geven aan haar medewerkers.

OD 4.3 Leermoment

Natuurwerkgroep De Kerkuil zet zich in om permanent advies en opleiding te geven tijdens het veldwerk aan haar nieuwe medewerkers.

OD 4.4 Publicatie

Natuurwerkgroep De Kerkuil stelt als doel in het driemaandelijks tijdschrift 2 artikels te plaatsen, die een educatieve meerwaarde bieden aan zowel de leden als de medewerkers.

OD 4.5 Persoonlijke vorming

Natuurwerkgroep De Kerkuil stelt haar boeken, materiaal, databestanden (Google Drive) en alle aanwezige kennis ter beschikking van haar medewerkers voor persoonlijke ontwikkeling/vorming in verband met haar projecten. Iedere medewerker krijgt een polo, sweater en regenjas, voorzien van het logo van NWG De Kerkuil.

Kruistabel

CLUSTER 1: Informeren, sensibiliseren en mobiliseren van de bevolking voor natuur of milieu en leveren van een bijdrage aan de verbetering hiervan

Module	Jaarplanning 2018
1.1. ontsluit aan haar leden minstens vier keer per jaar informatie rond actuele natuur- of milieugerelateerde dossiers in de regio, Vlaanderen of Europa.	OD 2.1 Tijdschrift
1.2 realiseert jaarlijks ZES activiteit(en) die als doel hebben de brede bevolking te sensibiliseren, informeren en mobiliseren voor natuur of milieu. Daarop zijn telkens minstens VIJFTIEN deelnemers aanwezig.	OD 3.7 Eigen activiteiten
1.3 realiseert jaarlijks (samen met haar lidverenigingen) TWEE initiatief/ven dat/die als doel heeft/hebben de brede bevolking of specifieke doelgroepen te sensibiliseren, informeren en mobiliseren voor natuur of milieu. Daarbij blijkt het gezamenlijk bereik van in totaal minstens 250 verschillende personen.	OD 2.4 Publicatie versterking agrarische natuur OD 3.2 Plaatselijk nieuws
1.4 realiseert jaarlijks (samen met haar lidverenigingen) 1 initiatief/ven dat/die de brede bevolking of specifieke doelgroepen in staat stelt/stellen een bijdrage te leveren aan het verbeteren van natuur of milieu. Daarbij blijkt het gezamenlijk bereik van 50 verschillende personen.	OD 1.1 Akkervogels OD 1.2 Bruine kiekendieven OD 1.3 Grauwe kiekendieven OD 1.4 Kerkuilen OD 1.5 Steenuilen OD 1.6 Weidevogels OD 1.7 Torenavalken OD 1.8 Zwaluwen OD 1.9 Gierzwaluwen OD 1.10 IJsvogels

CLUSTER 2 : Informeren en ondersteunen van verschillende actoren in de samenleving

Module	Jaarplanning 2017
2.1 realiseert jaarlijks TWEE activiteiten die als doel hebben organisaties buiten de natuur- en milieusector, overheden of bedrijven te sensibiliseren, informeren en mobiliseren voor natuur en milieu. Daarop zijn telkens minstens 15 deelnemers aanwezig.	OD 2.5 Sensibilisatie in scholen
2.2 geeft door begeleiding richting aan het handelen van organisaties buiten de natuur- en milieusector, overheden of bedrijven en ondersteunt hen in het vinden van natuur- of milieuvriendelijke oplossingen. Op jaarbasis wordt 10 UUR begeleiding verwezenlijkt.	OD 2.6 Adviesverlening aan partners
2.3 realiseert jaarlijks in samenwerking met organisaties buiten de natuur- en milieusector, overheden of bedrijven, AANTAL product(en), dienst(en), methodiek(en) of handelingsmodel(len) dat/die tot doel heeft/hebben oplossingen te formuleren voor natuur- of milieugerelateerde problemen, behoeften en uitdagingen. Deze worden beschikbaar gesteld voor andere geïnteresseerden in Vlaanderen.	
2.4 ondersteunt jaarlijks minstens AANTAL (lokale) afdeling(en) of burgerinitiatief/ven dat/die als doel heeft/hebben oplossingen te formuleren voor natuur- of milieugerelateerde problemen, behoeften en uitdagingen	

CLUSTER 3: Inzetten op een kwalitatieve werking, netwerkversterking en/of impactverhoging van de werking

Module	Jaarplanning 2017
3.1 ontsluit permanent aan haar (lokale) vrijwilligersnetwerken informatie rond actuele natuur- of milieugerelateerde dossiers in de regio, Vlaanderen of Europa.	OD 2.2 Website
3.2 organiseert activiteiten die de organisatie, deskundigheid of communicatie van vrijwilligersnetwerken verbetert. Op jaarbasis worden minstens 60 deelnemersuren gerealiseerd. Deze activiteiten hebben als doel de impact van de betrokken afdelingen/lidverenigingen te verhogen.	OD 4.1 Praktijkvorming OD 4.2 Cursus of lezingen
3.3 organiseert jaarlijks AANTAL begeleidingstrajecten op maat voor individuele (lokale) afdelingen/lidverenigingen. Deze trajecten hebben als doel de impact van de betrokken afdelingen/lidverenigingen te verhogen.	
3.4 bepaalt samen met haar lidverenigingen gezamenlijke langetermijntransitiedoelen en gezamenlijke beleidsprioriteiten.	

CLUSTER 4: Inzetten op beleidsparticipatie

Module	Jaarplanning 2017
4.1 vertegenwoordigt haar leden/lidverenigingen in 10 strategische adviesraden of andere overlegfora op Vlaams, bovenlokaal of lokaal niveau	OD 3.4 Deelname milieuraden : De Panne, Koksijde, Nieuwpoort, Veurne, Alveringem, Diksmuide, Lo-Reninge, Houthulst, Koekelare en Kortemark (10)
4.2 behandelt op jaarbasis AANTAL beleidsthema's of -dossiers.	
4.3 voert jaarlijks project(en), traject(en) of campagne(s) uit die als doel heeft/hebben de inspraak en participatie van haar leden/lidverenigingen of de brede bevolking in maatschappelijke processen te vergroten. Daaruit blijkt de actieve betrokkenheid van PROCENT van de lidverenigingen of 100 personen op jaarbasis.	